

PFU-SAK NR. 307/11

KLAGER: Frida Buschmann
ADRESSE: Villa Høilund, 1798 Aremark
TELEFON:
PUBLIKASJON: Halden Arbeiderblad (papir)
PUBLISERINGSDATO: 16.07.2011, 28.10.2011
STOFFOMRÅDE: Skole
GENRE: Nyhetsartikler
SØKERSTIKKORD: Samtidig imøtegåelse, tilsvaresretten, ytringsfrihet, beskytte grupper mot overgrep
REGISTRERT: 11.11.2011
BEHANDLET I SEKR.: 14.11.2011
BEHANDLES I PFU: 24.01.2012
FERDIGBEHANDLET: 24.01.2012
BEHANDLINGSTID: 73 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Halden Arbeiderblad brakte sommeren og høsten 2011 en rekke artikler og leserinnlegg som omhandlet det som skulle være et mobbeproblem ved Aremark skole. **Lørdag 16. juli 2011** ble kvinnen som satte mobbeproblematikken på dagsorden intervjuet i den faste spalten «**Lørdagsgjesten**», med tittelen «**Uredd Buschmann vil ta bygdedyret**» og ingressen:

«Hun flyttet til Aremark for freden og roens skyld. Nå virker det som om den tiden er forbi. For Frida Buschmann vil ta rotta på selveste bygdedyret der opp i skogen.»

Av teksten fremgikk det at Buschmann flyttet til Aremark for ti år siden. Hun er lokalpolitiker og sitter i kommunestyret for Høyre og har skrevet en rekke debattinnlegg om et mobbeproblem ved Aremark skole.

Fredag 28. oktober 2011 brakte avisen et intervju med tidligere ordfører i Aremark. Artikkelen hadde tittelen «**- Nå må heksejakten snart være over**» og ingressen:

«- Det er ikke sant at vi ikke gjør noe. Vi tar virkelig tak i mobbeproblemet og har gjort det i lang tid.»

Artikkelen var illustrert med et bilde av den tidligere ordføreren i skolegården til Aremark skole. Bildetekst:

«- Nok er nok. Den såkalte mobbesaken ved Aremarks skole har gått fullstendig over sine grenser, sier tidligere ordfører Tore Johansen.»

Det fremgår av brødteksten at Johansen var ordfører da saken ble kjent våren 2011, men dette er første gang han uttaler seg om mobbeproblemet til avisen.

«- I våres påpekte Frida Buschmann for meg at skolens instruks og regelverk ikke var behandlet politisk. Det hadde hun helt rett i, og jeg tok initiativ for å få saken på politikernes bord. Men så ble saken tatt til et svært lavt nivå med innlegg i avisa der det var ren heksejakt rettet mot skolens rektor. Det var ren mobbing, ja en ren trakassering. Saken dreide seg plutselig ikke om å finne løsninger, men den dreide seg om å heve konfliktnivået ytterligere.»

Under mellomtittelen «**Forferdelig trist**» sto det:

«- Jeg fulgte med på det som ble skrevet, og mener at varsellampene hos HAs redaktør burde ha blinket flere ganger. Det var innlegg som aldri burde vært publisert. Ikke minst det innlegget som beskrev aremarkingene som enfoldige, løsaktige og jeg vet ikke hva. Jeg syns det er forferdelig trist at et menneske kan ha så mye hat mot den bygda du bor i. Aremarkingen ristet på hodet og orker snart ikke leser mer om hvor ille det står til i Aremark og ved Aremark skole. Jeg må understreke at mobbesaken ved Aremark skole var tatt opp til behandling og det var gjort konkrete tiltak lenge før Frida Buschmann kom inn i bildet.»

Dagen etter publiserte avisen en lederartikkel med tittelen «**Sluttstrek for mobbedebatten ved Aremark**».

KLAGEN:

Klager er den omtalte Frida Buschmann. Hun reagerer på at debatten ble stengt etter intervjuet med eks-ordføreren, og mener at hans uttalelser om henne er sterkt injurierende. Slik klager ser det, skulle avisen ha kontaktet henne for samtidig imøtegåelse. Hun reagerer også på at hun heller ikke fikk et leserinnlegg på trykk. Klager skriver: «Jeg ble ikke kontaktet på forhånd før denne artikkelen ble trykket, jeg fikk derfor ikke anledning til å imøtegå beskyldningene [...] Artikkelen utløser dessuten tilsvarsrett [...] Jeg ble nektet tilsvarsrett. Mine innlegg til debattsiden blir refusert, slik at inntrykket redaktør Kjøge nå lar henge igjen og sprer i bygda er – at jeg er hatefull pga mitt engasjement som ombud for befolkningen mot mobbing av barn og foreldre. Et menneske som er hatefull vil aldri engasjere seg for verken barn eller foreldre i en slik sak!»

Klager viser til sitt første innlegg 29. juni 2011 (se vedlegg). Ifølge klager hadde flere barn og foreldre ved Aremark skole vært utsatt for omfattende mobbing over lang tid, i flere år. Med hennes innlegg kom problemene opp i dagen. Klager reagerer derfor på at redaktøren blandet seg inn i debatten, og mener redaktøren i artikkelen fra 16. juli forsøkte å latterliggjøre henne som initiativtaker ved å få saken vekk fra mobbing og over på hvorvidt klager skulle drepe bygdedyret eller ikke. Klager mener redaktøren har latt seg presse av ordføreren og andre som ikke vil ha saken debattert. «Han brukte sterke angrep på meg personlig for å imøtekomme mobberne – for som han sa - å ikke miste abonnenter!!!!?? Hvem bryr seg om barna?»

Slik klager ser det, er også artikkelen et brudd på kapittel 1 i Vær Varsom-plakaten, spesielt 1.3 og 1.5, fordi avisen har kneblet innbyggernes rett til å ytre seg og tatt parti med mobberne og ikke forsvart de barna som har blitt mobbet: «ordføreren har sittet i 16 år og er redd for sitt ettermæle – ikke barn og mobbing».

TILSVARSRUNDEN:

Halden Arbeiderblad (HA) avviser klagen. Det opplyses at den såkalte «mobbesaken i Aremark» har preget avisfaltene i fire måneder, og at redaktøren så det nødvendig, ut fra presseetiske hensyn, å sette en stopper for debatten.

Avisen forklarer: «Oppsummert er det publisert et tjuetalls debattinnlegg, tre lederartikler, og et titalls redaksjonelle artikler. Saken har vakt stor oppsikt i vårt nedslagsfelt. Ikke minst i den lille bygda Aremark, med sine 1.400 innbyggere. Dette er vanligvis et lett slumrende lokalsamfunn. "Mobbesaken" satte på mange vis fyr på bygda.» Videre skriver avisen at klager har ført «en heroisk, og nådeløs kamp for mobbeofrene i Aremark.» Det vises til 14 leserinnlegg signert klager, i tillegg til intervjuer og portrett. Avisen skriver: «I denne sammenheng har hun flere ganger selv berørt de underliggende årsakene til at Aremark har det hun selv hele tiden har påstått er en mobbekultur. Hun har kalt dette for «Bygdedyret». En lukket, ekskluderende bygdekultur. En slik beskrivelse har ikke gått upåaktet hen i Aremark». Slik avisen ser det, er en slik debatt journalistisk interessant, og at dette i den første perioden, var et sentralt element: «Hun gikk på mange måter uredde i strupen på ei hel bygd.»

Det vises til klagers mange innlegg og krasse tone og at dette har vakt mange reaksjoner. Men at avisen valgte å trykke innleggene fordi man anså saken som alvorlig og viktig, ikke minst med tanke på barna som var ofre. Det vises også til at dette er noe klager har takket avisen for (leserinnlegget fra 24. sept, vedlagt). Avisen skriver at rektor har fått kraftig kritikk, noe han må tåle, men avisen mente at belastningen var i ferd med å bli for stor og at den derfor valgte å sette strek: «Det kunne stilles legitime spørsmål ved om han faktisk ble utsatt for mobbing. Dessuten sto debatten i stampe, det ble tilført lite nytt, og HA mente kommunen måtte få arbeidsro til å legge en plan for å få bedret situasjonen. Derfor satte vi i en lederartikkel (vedlagt) strek for debatten etter et intervju med den nylig avgåtte ordføreren [...]»

Avisen mener at uttalelsen fra den intervjuede eks-ordføreren, var et relevant synspunkt «i en på alle måter løpende debatt». Videre skriver avisen: «Buschmanns massive mengder innlegg står på egne ben, og vi mente det ikke var påkrevet med samtidig imøtegåelse. Dette hadde også medført at debatten vi ville sette strek for ut fra flere hensyn hadde løpt videre. Jeg vil også anføre at tonen i Buschmanns e-poster til meg etter at debatten var avsluttet viser at hun ikke ville akseptere sluttstrek uansett (vedlagt).» [...] «Jeg finner det svært urimelig av Frida Buschmann å påstå at hun ikke har kommet til orde i denne saken.»

Avisen kan ikke se at den har brutt god presseskikk, tvert imot: «Ved å stanse debatten på det tidspunkt vi gjorde var vi varsomme.» Avisen mener at klager til en viss grad snur saken på hodet: «Det var hennes initiativ og angrep i debatten som utløste tilsvarensretten hos andre. Det var denne retten Tore Johansen til syvende og siste benyttet seg av. Han fikk siste ordet. Det syntes vi var riktig.»

Klager minner om sakens alvorlighetsgrad, og at hennes klage gjelder imøtegåelse- og tilsvarensretten. Klager kaller det tap av ytringsfrihet «ved at HA uten forvarsel lot trykke sterkt injurierende usanne uttalelser fra x-ordfører Tore Johansen som med dårlig skjult indignasjon og dårlig samvittighet lempet all skyld over på meg som velger å ta barna i forsvar, – samt også å stenge debatten uten å gi alle demokratisk rett til å avslutte på ansvarlig vis. Debatten vil uansett stoppe av selv når de berørte parter føler seg forstått og ivare tatt samt at vedtak om betydelige forbedringer i barnas skolesituasjon blir gjort kjent.»

Slik klager ser det, er dette et overgrep, og hun mener bygdesamfunnet med dette har rykket tilbake til start. Klager peker på et lite og gjennomslagskraftig lokalsamfunn. Det vises blant annet til at rektor, eks-ordfører, eks-varaordfører og eks-leder for oppvekst og kultur tilhører samme trossamfunn og beskytter hverandre. Slik klager ser det, er redaktøren truet til taushet.

Klager legger ved innlegget som ble refusert (se vedlegg). Videre legger klager ved et brev fra en familie som har blitt rammet av at debatten er stoppet. Familien mener avisen tar parti med den sterkeste part (se vedlegg).

Halden Arbeiderblad viser nok en gang til klagers 14 debattinnlegg publisert før avisen stoppet debatten og mener at denne saken også handler om redaktørens rett til å sette strek.